

Rigsdagstidende.

1857. Forhandlingerne paa Landstinget. № 80.

Niende Session.

36te Møde.

Torsdagen den 2den December.

(Fortsat.)

Madvig (fortsat): Men fremfor Alt maa jeg med Hensyn til mit Standpunkt bemærke, at jeg just, naar jeg talte om Betimeligheden, har udtalt, at det ikke blot var et Lids spørgsmål, at man skulde oppebie en mere fuldkommen Tilstand af Kirken, og at man derfor efter min Mening kunde komme til at vente længe, indtil den ideale Tilstand kom; men jeg har sagt, at min Betimelighedsbetænkelighed var forbunden med Hensynet til Sagens Behandling i Realiteten, idet jeg troer, at man andetsteds ikke er gaaet ind paa at behandle Sagen med den Overbeviisning, at den skulde og maatte behandles, saa at vi andetsteds fra sig at vide, hvad man under denne Forudsætning vilde gjøre og gaae ind paa; og dernæst har jeg som det betimelige Dødblik, hentydet ikke til en Idealtilstand, der skulde oppebies, men til den Tid, da man, paaminde af vore Forhandlinger her, ogsaa udenfor og paa Steder, hvor jeg siger, at der findes større kirkelig Lids erfaring, havde overbeviist sig om, at man maatte lægge Haand paa Værket og komme os til Hjælp eller egentlig arbejde for os, saaledes at vi fik den sidste Haand at lægge paa Sagen. Jeg indrømmer meget gjerne, at det Forslag, der nu foreligger, ikke egentlig er udgaaet fra Rigsdagen; det er udgaaet fra en Commission, af hvilken jeg selv har været Medlem, skøndt der jo er skeet Forandringer; men jeg har aldrig i denne Commission for-

udsat, at det var saaledes gennemarbejdet, at det ikke trængte til en meget stærk Understøttelse, for at blive bragt i en endelig Stikkelse. Hvad forresten angaaer Hentydningerne til Geistlighedens Herredømme, da har jeg aldrig ønsket og aldrig frygtet det i Danmark; jeg kan ikke lægge nogen Vægt paa den Frygt, at hierarkiske Former skulde i nogle faa Aar sætte sig fast, og hvad der er fremdraget ved Siden deraf om Biskopperne og Sligt er mig uvedkommende. Jeg har vistnok tidligere paa det første Standpunkt, hvor jeg har været med at behandle denne Sag, været meget bestemt mod et blot biskoppeligt Organ for Kirken. Men jeg er ligesaavel derimod nu, og jeg troer ikke, at der er nogen Antydning af, at jeg skulde have forandret min Mening. Min Mening er, at vi efter den Naade, hvorpaa Sagen har stillet sig, ikke skulle i dette Dødblik give en Lov om denne Sag, og at Landstinget skal, forsaavidt det vedkender sig en Mening, og ellers ikke, udtrykke denne Mening korrekt ved at sige, ikke: Vi vilde give en Lov — thi det sige vi ved at antage den — men: Vi vilde for Dødblikket ikke give en Lov, men vi forbeholde os, at Loven skal komme, og vi have ikke arbejdet ganske forgjæves for, at den i sin Tid kan komme. Jeg har af Hensyn til det ærede Thing ikke med et eneste Ord omtalt Consequenterne, og jeg har ikke underlagt Thinget det Allermindste, og det undrede mig meget, at min ærede Sidemand (Clausen) talte, som om jeg havde underlagt Thinget Noget. Men det er ganske nødvendigt, naar der henstilles til Thinget, om det dog ikke er bedst at lade en Sag gaae over til Behandling et andet Sted, for at den der kan diskuteres, at paaminde om — og dertil er jeg i min fuldkomme